

עין משפט
גזר מצוה

קב א מיי פ"ב מהל' כלס הלכה יג:

קב ב [מיי"פ פ"ב מהל' מגילה והטובס הל' יג ופי"ג הי"ג] טוש"ע א"ח סי' תקע"ג סעיף א [וסימן מרפו סעיף א] [רב אלפס כאן ובתענית פ"ג ובמגילה סוף פ"א]:

קב ג מיי"פ פ"ד מהלכות קידוש החדש הל' ז:
קב ד מיי"פ פ"ח הלכה ה:

רבינו חננאל

וחכמים מטהרין, כלומר בחזקת שבורין הן. ור' מאיר הוא תלמיד ר' עקיבא, ור' עקיבא תלמיד דר' אליעזר ור' יהושע, הללו תלמידי רבן יוחנן בן זכאי שהרב הבית בימיו. הנה דבר ברור כי יהודה בן שמוע לאחר חרבן הבית היה. ופרקינן תנאי היא דתניא הימים הכתובים במגילת תענית בין בזמן הבית בין אחרי חרבן הבית אסורין בתענית דברי ר"ס, דסבר לא בטלה מגילת תענית, ר' יוסי אומר בזמן הבית אסורין בתענית, שמי שמחה היא להן, אחר חרבן מותרין בתענית מפני שמי אבל הן, כלומר, אחר חרבן הבית בטלה מגילת תענית, והא ר' יהודה בן שמוע ר' יוסי אומר ר' יוסי ואסיקנא והלכתא בטל, ומותר להתענות בכל הימים הכתובים במגילת תענית וזהו חנוכה ופורים דלא בטלו אסור להתענות ר"ה שיעשו שני ימים מספק ומשני מוטב תתקלקל ר"ה ואל יתקלקלו כל המועדות יוה"כ וסוכות ושמיני עזרת אס יעשו ע"פ איוס העדים לא על פי הראייה: **בתנאי' דלא בר'.** וא"ת ולמנא ידין כיון דלא נפקי על אדר השני היאך ידעו שנמעברה השנה בשלמא אס עיבדו קודם אדר יכולין להודיעם ע"י שלוחי אדר אבל אס עבדו אחר כך היכי ידעי דהא מעבדינן השנה כל אדר ולכל הפחות עד פורים וי"ל כיון דשלוחים יולאין על ניסן ממילא ידעי כשיגיע ר"ח ואין שלוחין יולאין א"כ השנה מעוברת:

דבר כ"ז המצות הנוהגות

בראשון נוחגות בשני ומר

סבר אין נוחגות. וטעמיהו מפרש

מקראי צפ"ק דמגילה (דף ו: ושם)

וצרזו ספרים הגירסא איפכא דמר

סבר כל המנחות הנוהגות בשני נוהגות

בראשון ומר סבר אין נוהגות כו'

וצפ"ק דמגילה (שם) כתיב כן בכל

הספרים גבי פלוגמא דרבנן ורבי

אלעזר צבי יוסי ורשב"ג ויש לישב

שמי הגירסות: **אדר** הסמוך

לניסן לעולם חסר. תימא א"כ אמאי

יולאין על ניסן מפני הפסח ומיהו

על פי הראייה מסקינן דזמנין מלא

גז דאמרין דשנה מתעברת בצופה

ושפר בצלופי ובצלפי חצרו מוסיפין על

שנת תלתין יומין אדר השני תוספת

יומ:

מימות עזרא ואילך לא מצינו אף־ל מעובר. משמע דצימי

עזרא היה מעובר וסמך קצת לדבר דכתיב (נחמיה ו)

ויגע החדש השביעי וגו' וכתיב (שם ח)

ויצא עזרא הכהן את המורה

וכתיב (שם) ציוס אחד לחדש השביעי

ציה (שם) היום קדש וכתיב (שם) ציוס

השני נאספו ראשי האצות לכל העם

והשכיל אל דברי המורה משמע

שעשו שני ימים טובים של ר"ה וקרי

ליה שני למילתיה וכתיב נמי (שם ט)

ציוס עשרים וארבעה לחדש נאספו

כל ישראל צום ובשקים וגו' משמע

לפי שאז היה מוצאי סוכות נאספו

ואי לאו דעברוהו ועשו סוכות צט"ו

כו א"כ י"ד דירחא וח' דסוכות הרי

כ"ג ויוס כ"ג מוצאי סוכות ואין

לומר דשצוקה למעניייהו משום

מחרת י"ט ומשום כך הממניו עד

כ"ד כו דמאז לא היו נוהגין כו ועוד

שהרי דבר שצנזור היה אלא ש"מ

דעברוהו לאלול: **ואף** יתקלקלו

בזמנו מועדות. למאן דאמר לקמן

(דף כ.) שמעבדין משום יריקא ניחא

דשייך אכולהו אבל למאן דאמר משום

מתיא קשיא דליכא קלקול אלא

מיוה"כ לחודיה ועוד כיון ידיעיי

קציעות אלול אמאי תתקלקל ר"ה

הא ידעי דמדהא מפני אדר"ו וגראה

דלאו משום אדר"ו קאמר הא אינטרין

מעבדינן ליה אלא משום דזמנין דלא

ראו עדים הלכנה ציוס שלשים ואין

מקדשין עד יוס ל"א משום דמנאו

לקדש ע"פ הראיה ופרין הא

מתקלקל ר"ה שיעשו שני ימים מספק

ומשני מוטב תתקלקל ר"ה ואל

יתקלקלו כל המועדות יוה"כ וסוכות

ושמיני עזרת אס יעשו ע"פ איוס

העדים לא על פי הראייה:

בתנאי' דלא בר'. וא"ת ולמנא

ידין כיון דלא נפקי על אדר השני

היאך ידעו שנמעברה השנה בשלמא

אס עיבדו קודם אדר יכולין להודיעם

ע"י שלוחי אדר אבל אס עבדו

אחר כך היכי ידעי דהא מעבדינן

השנה כל אדר ולכל הפחות עד פורים

וי"ל כיון דשלוחים יולאין על ניסן

ממילא ידעי כשיגיע ר"ח ואין שלוחין

יולאין א"כ השנה מעוברת:

דבר כ"ז המצות הנוהגות

בראשון נוחגות בשני ומר

סבר אין נוחגות. וטעמיהו מפרש

מקראי צפ"ק דמגילה (דף ו: ושם)

וצרזו ספרים הגירסא איפכא דמר

סבר כל המנחות הנוהגות בשני נוהגות

בראשון ומר סבר אין נוהגות כו'

וצפ"ק דמגילה (שם) כתיב כן בכל

הספרים גבי פלוגמא דרבנן ורבי

אלעזר צבי יוסי ורשב"ג ויש לישב

שמי הגירסות: **אדר** הסמוך

לניסן לעולם חסר. תימא א"כ אמאי

ארבעה ראשי שנים פרק ראשון ראש השנה

וחכמים מטהרין. דעיקרו כלי זכוכית הן ולא אולי בחר המעמיד.

ע"א כלי זכוכית טהורין שניקבו והטילו לתוכן אצב יהודה בן שמוע

מטמאן טומאת כלי מתכות דאורייתא אס נגע בהן טומאה דהכל

הולך אחר המעמיד וחכמים מטהרים מטומאת כלי מתכות דאורייתא

אלא משום טומאת כלי זכוכית דרבנן

שאין כלי מתכות טמאין דאורייתא

אלא המנויין בפרשה (צמדנר לא)

הובז והסכף והנחשת והצרזל וגו':

תנאי היא. אי בטלה מגילת תענית:

הא אינטריד. אי משום יריקא אי

משום מתיא דלקמן (דף כ.): **והא**

קמקלקא ר"ה. דנמצא שלא עשאוה

בני הגולה כהלכה אס מעבדין לאלול:

דיקא נמי. דלפי חשו רבנן דלא

ליקלקו שאר מועדות והחירו שיהא

ר"ה מקולקל לגולה: **ואלו אס**

נסעברה השנה. לאחר שנכנס אדר

הראשון והלכו השלוחים ישצו צ"ד

ועיינו ועיבדוהו לעשות אדר השני

אחר זה: **נוהגוס בראשון.** ויאלו

ידי מוצתן צפורים שעשו בראשון:

כמה עיבור השנה. ימי אדר הראשון

שאותו עושין עיבור לשנה: **חדש.**

קא סלקא דעתך כ"ט ימים: **מאי**

שנא. למאן דאמר שלשים דלין

צרין לחזור ולשלוח שלוחים על יוס

קידוש אדר השני: **ידיעיי.** בני

הגולה שלעולם אדר הראשון מעובר

וציוס ל"א נתקדש: **למאן דאמר חדש.**

נמי אין צרין להודיע דהא ידעי

דלעולם חסר וציוס שלשים נתקדש:

רלו חדש רלו שלשים. לפיכך צריכין

להודיע אס עשאוהו מלא או חסר:

שמקדשין אונס ציוס עיבוריהו. יוס

שלשים קרי יוס עיבור שאותו עושין

עיבור לחדש כשמעבדין אותו

שמקדשין יוס שלשים של שניהם

לר"ח הנכנס יוס ל' לאלר הראשון

הוא ר"ח לאלר השני ויוס ל' של

אדר השני הוא ר"ח ניסן: **למימרא**

דחסידין עצדינן כו'. צנימותא: **אחד**

מלא ואחד חסר. דוקא קאמר ראשון

מלא ושני חסר: **משום רבינו.** רב:

שהוקצע ר"ח צומנו. עד שאמרו לך

הצלבים מארץ ישראל קדשו צ"ד ר"ח

אדר השני ציוס ל' לאלר הראשון

ועשו את הראשון חסר: **מחללין אס**

השצמ. עדים שראו את הלכנה

בחדושה מחללין את השצת ללאת

חזן לתמוס לנא לצ"ד להעיד לפנייהן

לפי שהמועדין כולן תלויין בשני

חדשים הללו. וקס"ד חילולא דשרא

רחמנא משום דקציעת ירחא לפי

ראיית הלכנה הוא אס מלא מלא אס

חסר חסר: **משום הכי מחללין.**

אס ראוהו ציוס ל' שאס לא יצאו

ועידו שראוהו היום לא יקדשוהו

צ"ד עד ממחר ועישו את החסר מלא:

אלא

מסורת הש"ס

א) ציה ו. ע"ש כב:
ע"ש לקמן לב. ע"ש,
ג) [מוספתא פ"א הי"ג],
ד) [מגילה ו: ד], פנהדרין
י.א. ערכין ט: ט. ט) [פנהדרין
י.א.]. ו) [נדרש ר"ע בר
הסדא כ"ל, ו] ו) [בכורות
נח.]. ח) לקמן כא:
ט) [פ"א הל' ה'].

מוסף רשי"

מימות עזרא ואילך.
הא דנקט מימות עזרא,
משום דצימו עברוהו
דמכיר עזרא (נחמיה ח)
וביום השני, ובראש השנה
משמטי (צ"צה ו.).

רבינו חננאל (המשך)

ועל תשרי מפני תקנת
המועדות ש"מ. פירי'
לחודש לכל ישראל
שהרשות ביד בית דין
לעבר, ואצ"פ שלא היה
מתי נקבע לעשות כ"ה
חנוכה. ועל אדר לעשות
ביום י"ד בו פורים.
ואוקימנא דלא כר' דאמר
אם נתעברה שנה יוצאין
אף על אדר השני מפני
הפורים. וכולי עלמא כל
מצות הנוהגות בשני [ואין]
ובעיבור בראשון, ובעיבור
שנה פליגי, תנא ירדן סבר
לה כתנא קמא דבריייתא
דהניא עיבור שנה ל' יום,
ור' סבר לה כרבן שבעון
בן גמליאל דאמר חדש,
ואוקימנא דצו חדש רצו ל'
יום. והניד ר' יהושע בן לוי
על שני אדרין שמקדשין
אותן ביום עבויריהן. פירי'
מקדשין ראש חודש אדר
שני ביום ל' של אדר
הראשון שהוא יום עיבור,
ויום ל' של אדר שני
מקדשין אותו ראש חודש
ניסן. למימרא] דשיני
אדרין לעולם חסרין הן,
ולאפוקי מדרב נחמן בר
רב חסדא ד]דרש העיד
ר' סימאי משום חגי זכריה
ומלאכי על שני אדרין
ואחד חסר עושין. וכך
היו נוהגין בגולה, והיא
פורמבדייתא. אמרו משום
רבינו לעולם אחד מלא
ואחד חסר עד שיוודע
שהוקבע ראש חודש
בזמנו. העידות שהעיד ר'
סימאי משום חגי זכריה
ומלאכי סוגיא דשמעתין
סלקא, וגרסינן בבכורות
פרק מעשר בהמה דקאי ר'
עקיבא בשיטתיהו ואמר
אדר הסמוך לניסן זמנין
מלא וזמנין חסר, וכן עזי
הוא דסבר אדר הסמוך
לניסן לעולם חסר וקיימא
לן כר' עקיבא. וכן הא
דגרסינן הכא בהאי עניינא
דשלחו ליה למר עוקבא
אדר הסמוך לניסן לעולם
חסר, עלתה בחיובתא,